

MODELAREA – GEN DE ARTĂ PLASTICĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

STAMATI Maria, lector universitar, UST

DERCACI Natalia, studentă, ciclul I, UST

Rezumat. *Modelarea este un gen de artă plastică prin care se subînțelege primul pas spre arta sculpturii. Modelarea constituie un proces creativ unde copilul analizează structura, forma obiectelor, proprietăți ale lutului, cunoaște caracterul de volum, devin mai precise mișcările mâinii, mai coordonate cu analizatorul vizual. Organizată corect, interesant și atractiv, ea poate deveni cea mai preferată activitate care va trezi interes sporit pentru acest gen de artă – sculptura.*

Abstract. *Modeling is a genre of fine art that means the first step towards the art of sculpture. Modeling is a creative process where the child analyzes the structure, the shape of the objects, the properties of the clay, knows the volume character, the movements of the hand become more precise, more coordinated with the visual analyzer. Properly organized, interesting and attractive, it can become the most preferred activity that will arouse increased interest in this kind of art – sculpture.*

Cuvinte-cheie: *artă plastică, modelare, sculptură, obiect în volum, structura obiectelor, mijloace de expresivitate.*

Keywords: *plastic art, modeling, sculpture, object in volume, structure of objects, means of expression.*

Vorbind despre activitatea de modelare în grădinița de copii, avem în vedere activitatea plastică, în procesul căreia micuții redau obiecte din realitatea mediului, creează sculpturi simple ca formă, folosind lutul, uneori plastilina (și alte materiale). Modelarea de către copii, fie chiar și a celor mai simple „sculpturi”, constituie un proces creativ. Astfel, într-un boț de lut de formă sferică micuțul vede o minge, o portocală, un măr, iar într-un bastonaș unit la capete – un inel, un covrig. În timpul lucrului cu lutul copilul simte satisfacție estetică, cauzată de plasticitatea și caracterul de volum al materialului, de formele pe care le curează în procesul modelării.

Concomitent, copilul examinează variatele proprietăți ale lutului, cunoaște caracterul de volum, structura și structura obiectelor, devin precise mișcările mâinii, mai coordonate. Dacă modelarea este organizată corect, interesant și atractiv, ea poate deveni cea mai preferată activitate. Activitatea de modelare, prin realizarea anumitor obiective, este chemată să trezească interes sporit pentru acest gen de artă. În rezultatul instruirii copiii pot fi pregătiți pentru crearea unei imagini, folosind mijloace expresive plastice și tehnice în mod creator ca și sculptorii (redau volumul, mișcarea, ritmul, simetria, întregesc imaginea cu detalii suplimentare) [1].

Obiectul modelat de către copil este simplificat, de exemplu, capul omulețului este în formă de sferă, membrele inferioare și superioare prezintă niște cilindri. Modelând detaliile suplimentare, copilul nu le selectează după gradul de expresivitate, uneori omite detaliile principale, modelând pe cele secundare. Aceasta se explică prin faptul că preșcolarul deseori nu înțelege sensul redării

formelor plastice, expresivitatea lor; el urmărește un singur scop – să modeleze obiectul cu care ar putea să se joace. Fiind instruit, ghidat corect, preșcolarul alege conștient modelatorul, spatula, carcasa necesare pentru a definitiva lucrarea sa.

La vârsta preșcolară se practică trei tipuri de modelare: modelarea obiectului, modelarea subiectului și modelarea decorativă.

Modelarea obiectului este specifică pentru fiecare etapă de vârstă a copilului. Dacă comparăm activitatea de desen cu cea de modelare, apoi putem afirma că deosebirea este evidentă. A modela este mai accesibil, fiind că copilul vine în contact cu un volum real fără a apela la mijloace convenționale de reproducere. Cu interes deosebit preșcolarul modelează figuri de oameni, animale, păsări, legume, fructe etc. Elementele părților principale ale obiectelor modelate rămân să fie generalizate. În desen neapărat trebuie folosite procedee convenționale artistice, de exemplu, figura omului în profil este redată numai partea vizibilă; obiectele de pe primul plan sunt prezentate în dimensiuni mai mari, în comparație cu cele din planul al doilea. În modelare nu este necesar de a modifica forma și nici micșorarea proporțiilor. De aceea, scopul modelării la vârsta preșcolară este de a-l învăța pe copil să redea aspectul stilizat și unele particularități mai pronunțate ale obiectului.

Modelarea unui subiect este posibilă de la vârsta de 3-4 ani. Copilul nu tinde special să redea un subiect desfășurat. El se poate limita doar la modelarea, de exemplu, a iepurașului și a unui morcov sau întâlnirea iepurarului cu gogoșa. Acest obiect este redat într-o poziție statică, însă îndată cum a finisat lucrul, copilul începe să se joace cu figura obținută. Deplasarea figurii pe suprafața mesei, însoțirea acțiunilor cu unele comentarii verbale imprimă obiectului modelat o dinamică reală, figurile modelate devin participanți ai episodului imaginar [1, 2]. De obicei, de la un astfel de joc este inițiată modelarea cu subiect. Aceste jocuri pot servi ca motiv de amplificare a interesului pentru acest tip de modelare – modelarea unui subiect. Pe parcurs, copilul însușește tehnicile de lucru și își formează deprinderi de a modela; treptat aceste tehnici se transformă în deprinderi. Anume acest fenomen este imboldul modelării subiectelor desfășurate.

Modelarea unui subiect necesită de la copil insistență și voință, fiindcă volumul de muncă este mare: compoziția conține mai multe obiecte (personaje), fiecare element al compoziției trebuie să fie perfecționat, completat cu detalii, se impune a fi stabilită o relație, o linie de subiect între aceste figuri prin redarea dinamicii, instalarea elementelor compoziției pe un postament.

Pentru modelarea unei compoziții copilul va chibzui forma și dimensiunile postamentului în raport cu forma și dimensiunile elementelor, fixându-le logic pe postament. Forma și dimensiunile postamentului trebuie să se supună ideii generale, formei și dimensiunilor figurilor. Postamentul înseamnă nu numai o suprafață (podea, pământ) pe care sunt amplasate obiecte, el trebuie să fie voluminos, de o anumită configurație, coraportată la compoziție. Respectând aceste reguli, copilul va putea să rezolve cu succes sarcini cu caracter compozițional.

Drept subiecte pentru modelare pot servi episoade din lumea înconjurătoare, episoade din povești, povestiri. În cadrul activităților educatorul va tinde spre următoarele finalități: să creeze

compoziții din 2-3 figuri modelate (unite între ele printr-o linie de subiect), să manifeste creativitate și imaginație, să evidențieze principalul, să cunoască forma, proporțiile obiectelor, să redea personajele în acțiune, să aplice variate procedee tehnice de modelare.

La vârsta de 2-5 ani are loc acumularea cunoștințelor și deprinderilor de creare a unei compoziții. Modelarea cu subiect se practică, în special, în grupele mari și pregătitoare când copilul posedă cunoștințe vaste despre conținut și structură, deprinderi tehnice.

Modelarea decorativă este orientată, în special, spre familiarizarea copiilor cu arta populară decorativă aplicată, practică de către meșterii populari. Formele frumoase generalizate, care redau păpuși, animale, păsări, ornamentate convenționale bucură copiii, influențând pozitiv asupra dezvoltării gustului artistic, extind imaginația, fantezia micuților. Ei se familiarizează cu vase decorative create de olari, descoperă varietatea formelor ulcioarelor, burluielor, vazelor, cănilor etc. Examinând aceste obiecte, apoi modelându-le, ei cunosc cultura Republicii Moldova și a altor țări. Această activitate, după părerea savantei N.B. Halezov, dezvoltă la copii mândria, respectul și conștiința de apartenență etnică, scop actual desprins din prerogativele educației civice [3].

Cu plăcere și interes copiii vor modela inițial suvenire: mărgelile, cerceii, obiecte decorative (farfurii, suporturi pentru ouăle de Paști, platouri pentru mămăliguță, vase, suporturi pentru creioane, iar, în perspectivă, păsări decorative cu cozile și aripile colorate. Aceste obiecte pot avea diferite forme. De exemplu, platoul poate avea forma unei frunze sau a unei flori etc. Obiectele modelate pot fi vopsite cu guașă, acuarele și angobă.

Modelarea decorativă oferă posibilitatea de a învăța copilul să analizeze, să reflecte din timp asupra temei, să-și creeze o schiță sub formă de desen convențional, să stabilească forma obiectului și ornamentul cu care va fi înfrumusețat: figuri geometrice, ornamente stilizate de origine vegetală, zoomorfă sau cosmomorfă etc. Se recomandă a modela cu copiii plăci decorative, obiecte decorative murale. Modelarea plăcilor decorative solicită folosirea anumitor utilaje, instrumente de lucru (modelatoare speciale cu tipar sub formă de tub triunghiular sau pătrat, cuie), mai solicită posedarea variatelor deprinderi tehnice de lucru cu vârful degetelor. Această activitate favorizează dezvoltarea mușchilor degetelor, care treptat, devin mai sensibile și mai flexibile, fapt ce contribuie la pregătirea mâinii pentru scris.

Concluzie: cu prilejul activităților de modelare copiii vor cunoaște arta sculpturii, vor manifesta interes pentru istoria sculpturii, dorință de a cunoaște cele mai rafinate opere de artă.

Bibliografie

1. Calistru, R. Arta plastică în instituțiile preșcolare. Chișinău, 2003. 23p.
2. Stamati, M. Educație prin arte plastice. UST. 2013. 154 p.
3. Халезова, Н.Б. Народная пластика и декоративная лепка в детском саду: М.: Просвещение, 1994. 112с.
4. Marian A. Sculptura din a doua jumătate a secolului al XX-lea în Republica Moldova. Autoreferat al tezei de doctor, Chișinău, 2005.